moliusko geldelių. Rastas buitinės keramikos (puodynės ar ąsočio?) fragmentas su stilizuotos karūnos iškiliu ornamentu; 1727 m. data leistų šį sluoksnį datuoti XVIII a. I puse.

Durpių su melsvos spalvos molio perklostymais sluoksnyje taip pat rastas ornamentuoto kaolininio pypkės kandiklio fragmentas, puoštas reljefiniu augaliniu bei gyvuliniu (bėgančio gyvūno) ornamentu, bei kandiklių su gamykliniais užrašais fragmentų. Kandiklis su užrašu „OVERWEZEL" yra Gaudos miesto meistro Bastiaano Overwezelio (1737–1770) produkcija, o kandikliai su užrašu „IN GOUDA" taip pat gaminti Gaudos mieste (Olandija). Skiltelių formos pypkės galvutė priskirtina Gaudos meistrui B. Overwezeliui. Taigi, tyrimų metu rasti aiškiai datuojami pypkių kandikliai bei pypkės galvutė minėtąjį kultūrinio sluoksnio horizontą leidžia datuoti XVIII a. viduriu – II puse.

Šis durpių sluoksnis tęsėsi iki 2,5 m gylio nuo dabartinio žemės paviršiaus. Visame plote įžemis (melsvas molis) nebuvo pasiektas, nes į šurfą ėmė slinkti ties PV sienute atidengtas mūrinio pamato fragmentas. Panašu, jog šioje vietoje galėjęs būti griovys ar dauba.

Šurfe 4 fiksuotas XX a. datuojamas pamato fragmentas. Pagal pamatų struktūrą šioje vietoje galėjęs stovėti medinis pastatas. Po XX a. kultūriniu sluoksniu fiksuotas iki XX a. susidaręs rudos spalvos smėlio sluoksnis, o po juo – natūraliai susiklostę smėlio sluoksniai.

Panašu, jog tyrinėtos teritorijos pirminis apgyvendinimas (įsisavinimas) turėtų būti siejamas su XVIII a. viduriu – II puse.

Kūlių Vartų St. 7

In 2016, 4 test pits (a total of 16 m^2) were excavated in Klaipėda on the plot of Kūlių Vartų St. 7 (Figs. 1, 2). In a 17th century, Klaipėda city was surrounded with defensive wall and at the crossing of Tiltų and Kūlių Vartų St., Akmenų gate was established. In 1784, in Kūlių Vartų street, beer factory was established and after World War II it was reconstructed.

18th–19th century cultural layers were uncovered in a depth of 0,6–1,1 meters. During the excavation, glass fragments, glazed (covered with brown, green, violet glaze) pottery, polychromic tile and glazed tile fragments (covered with black, green glaze), kaolin pipe fragments (Figs. 3, 4), dated back to the 2nd half of 18th century were found in test pits 1–3. In test pit 3, remains of the leather boots were found in a cultural layer of a 2nd half of the 18th century.

Tomas Ivanauskas

Aukštoji gatvė 19

2016 m. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai ir žvalgymai Klaipėdos senamiesčio teritorijoje, palei pastatą Aukštoji g. 19, kur vyko remonto darbai. Žvalgomųjų tyrimų metu buvo ištirti 2 šurfai (2x1 m dydžio) planuotos nuogrindos vietoje. Šurfas 2 buvo praplatintas iki 2,4x1,2 m. Tokiu būdu šurfais ištirtas 4,88 m^2 plotas ir žvalgyta nuogrindos tranšėja, kuri buvo 18 m ilgio, 50–70 cm pločio ir 40–60 cm gylio, bei žvalgytos 9 iškasos laiptų poliniams pamatams (laiptams 1 žvalgytos 6 iškasos, laiptams 2 – 3) (1 pav.). Iš viso žvalgytas maždaug 15,5 m^2 plotas.

Šurfas 1 tirtas sklypo kieme, palei pastato PR sieną, numatytos nuogrindos vietoje. Nuo paviršiaus iki 1,1 m gylio fiksuotas permaišytos tamsios rudos žemės sluoksnis su pavienėmis griuvenomis. Šurfo viduryje palei ŠV sienelę 10–50 cm gylyje atidengtos betoninės konstrukcijos, ankstesnių pastato pamatų tvirtinimo ir remonto liekanos. Šurfas dėl šių konstrukcijų susiaurėjo ir giliau jį tirti buvo neįmanoma.

Šurfe aptikta 20 radinių, datuojamų XIX–XX a. – tai buitinės keramikos šukės, kaolino pypkių koteliai.

Šurfas 2 tirtas palei Aukštosios g. 19 namo priestato ŠR sieną, numatytos nuogrindos vietoje. Šurfo PR dalyje aptikta iš raudonų plytų krauta konstrukcija (2 pav.), savo forma panaši į laiptus. 1 eilė buvo atidengta 35–40 cm gylyje. Ji krauta iš 4 ilginių plytų, trumpesniais galais orientuota į pastato priestato PV sieną ir sutampa su šurfo ilgųjų sienelių orientacija, t. y.

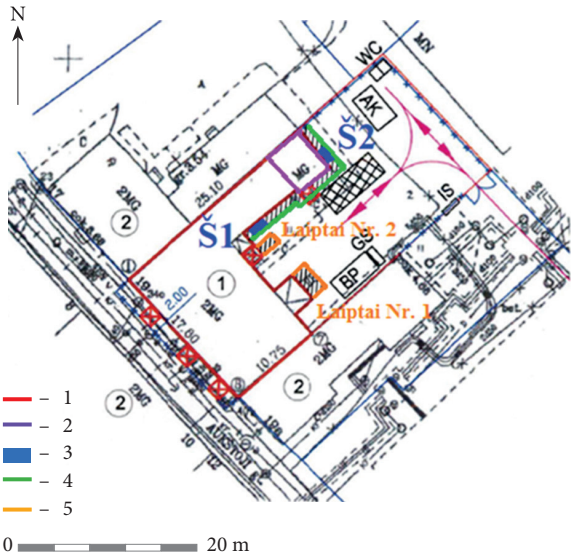

1 pav. Tyrimų vieta: 1 – pastatas Aukštoji g. 19; 2 – priestatas; 3 – šurfų vieta; 4 – nuogrindos vieta; 5 – laiptų vieta. T. Ivanausko brėž.

Fig. 1 Site of archaeological investigations: 1 – building Aukštoji St. 19; 2 – building extension; 3 – test pits; 4 – pavement; 5 – stairs.

2 pav. Šurfe 2 aptikti plytų laiptai. T. Ivanausko nuotr.

2 Fig. Brick stairs found at test pit 2.

3 pav. Archeologiniai radiniai iš šurfo 2. M. Barinovos nuotr.

Fig 3. Archaeological finds from test pit 2.

ŠR (50˚) – PV (230˚). Po jomis buvo dar viena plytų eilė, orientuota ilgesniais galais į priestato PV sieną ŠR (50˚) – PV (230˚). Abiejų plytų eilių konstrukcijos plotis – 30–31 cm, ilgis – 60 cm, aukštis – 16 cm. Giliau, 50–55 cm gylyje buvo atidengta antra laiptų pakopa, krauta iš 3 plytų eilių, kuriai naudotos ilginės ir trumpinės plytos. Ši pakopa, kitaip nei viršutinė, sukasi į Š, orientuota Š–P kryptimis, ji 40 cm ilgio, 90 cm pločio, iki 30 cm aukščio. Giliau, 80–85 cm gylyje buvo atidengta trečia laiptų pakopa iš 1–2 geltonų plytų eilių. Pakopa orientuota taip pat kaip ir vidurinė, Š–P kryptimis. Apatinės pakopos plotis – 13–15 cm, ilgis – 70 cm, aukštis – iki 14 cm. Konstrukcijoje naudotos ilginės 29x14x7,5 cm dydžio plytos, trumpinės – 16,5x17x7,5 ir 15x12,5x7,5 cm, geltonos plytos 15x12x4,5 cm dydžio. Plytos rištos kalkių skiediniu. Siekiant nustatyti, ar aptikta konstrukcija yra didesnė, nei atidengta šurfe, tirtas šurfas praplatintas ŠV ir PR kryptimis.

Šurfe iki 90 cm gylyje aptikta stiklo butelių fragmentų, būdingų XIX–XX a. pradžiai, ir pavienių XVIII a. vidurio – XIX a. bei XX a. buitinės keramikos šukių – iš viso 47 vienetai. Šurfe, nuo 1 iki 1,4 m gylyje aptikta XVIII a. buitinės keramikos fragmentų, keli koklių fragmentai ir karnizinis koklis, datuojami XVIII a. – iš viso 28 radiniai (3 pav.). 1,4 m gylyje išryškėjo juosvos žemės sluoksnis – nesuardytas kultūrinis sluoksnis.

Žvalgymų nuogrindose ir laiptų polinių pamatų iškasose fiksuoti tik perkasti ir supiltinės kilmės grunto sluoksniai su XIX–XX a. archeologiniais radiniais, kurių aptikti 57 vienetai.

Aukštoji St. 19

In 2016 spring – summer archaeological research at Aukštoji St. 19 was carried out in the place of a new pavement by the building. 2 test pits were excavated, a total of 4.88 sq. m were investigated. After that archaeological survey was conducted of the pavement trench, which was 18 m long, 50–70 cm in width and 40–60 cm deep and in 9 pits for new stairs foundation (Fig. 1).

In test pit 1 a layer of dark brown earth was found, which was located from the surface to the depth of 1.1 m. 20 fragments of household pottery and the stems of kaolin pipes were found.

In test pit 2 a structure of red brick stairs was found, it was consisting of 3 rows. Top row was detected in depth of 35–40 cm, the last – in 80–85 cm (Fig. 2). Gaps between bricks were filled with lime mortar. In test pit 2 there was ground layer, which was divided into 2 levels – first one till 90 cm depth with 19th – 20th century and few 18th century archaeological finds. Second level begins at 1 m till 1,4 m with 18th century pottery and few stove till fragments (Fig. 3).

Vismantas Muralis

Skerdėjų gatvė 3

2016 m. lapkričio mėnesį Klaipėdos mieste, Skerdėjų gatvėje, prieš architektams parengiant projektinius sprendimus, atlikti žvalgomieji tyrimai, kurių metu ištirti 7 2x1 m dydžio šurfai. Šurfai kasti iki archeologinio sluoksnio ir tik šurfas 2 iškastas iki įžemio. Iš viso ištirtas 14 m^2 plotas.

Šurfuose fiksuotas 0,65–1,35 m storio XIX a. pabaigos – XX a. archeologinis sluoksnis, taip pat atidengtas akmenų grindinys (išskyrus šurfą 5) (1 pav.), datuojamas XIX a. pabaiga – XX a. pradžia. Vienintelis šurfas 2 ištirtas iki įžemio (2 pav.). Po 80–95 cm storio XIX a. pabaiga – XX a. datuojamu sluoksniu fiksuotas juodos žemės sluoksnis (atidengtas visuose